

Door vectoren overgebrachte ziekten (VBD's) kunnen honden en katten besmetten omdat ze vele pathogenen kunnen overbrengen waaronder virussen, bacteriën en parasieten (protozoa en wormen).

De pathogenen kunnen worden overgebracht door allerlei geleedpotige vectoren zoals teken, vlooien en Diptera (muggen, phlebotome zandvliegen en echte vliegen).

Deze serie van modulaire richtlijnen biedt dierenartsen een overzicht van de belangrijkste VBD's en adviseert over bestrijdingsadviezen om besmetting bij dier en/of mens te voorkomen¹.

Belangrijke VBD's bij gezelschapsdieren

5.1. Door insecten overgebrachte aandoeningen

- a. Canine leishmaniose
- b. Cardiopulmonaire dirofilariose
- c. Subcutane dirofilariose en andere filarioïde infecties
- d. Bartonellose (kattenkrabziekte)

5.2. Door teken overgebrachte aandoeningen

- a. Babesiose (piroplasmose)
- b. Ehrlichiose
- c. Anaplasmosis
- d. Lyme borreliose

5.3. Door vectoren overgebrachte virale aandoeningen

- a. Tick-borne encefalitis
- b. Louping-ill infectie
- c. West Nile virus infectie

Vlo

Mug

Zandvlieg

Teek

Diagnose van door vectoren overgedragen aandoeningen

Diagnose van VBD's vindt plaats op basis van de anamnese (bijv. kans op blootstelling aan vectoren en epidemiologische informatie), de aanwezigheid van klinische symptomen en resultaten van laboratoriumonderzoek. ESCCAP adviseert routinematige testen voor ziekten die veel voorkomen en gezondheidsrisico's opleveren voor dieren en mensen.

Bloedmonsters kunnen 1. microscopisch worden onderzocht op microfilariae (bijv. *Dirofilaria immitis*, *D. repens* en andere filarioïde infecties) en op merozoïeten van *Babesia* spp.; op antigenen (bijv. *D. immitis*); 2. op specifieke antilichamen (bijv. tekenencefalitis virus, *Babesia* spp., *Leishmania* spp., *Borrelia* spp., *Anaplasma* spp., *Ehrlichia canis*) en 3. op DNA (bijv. filarioïde infecties, *Babesia* spp., *Ehrlichia* spp. en *Bartonella* spp.) De gouden standaard voor de diagnose van bartonellose is 4. een bloedkweek.

Uitstrijkjes uit oppervlakkige lymfeklieren of beenmerg aspiraats kunnen worden onderzocht op *Leishmania* sp. amastigoten.

Immunohistochemie en virusisolatie kunnen worden gebruikt om West-Nijlvirus infectie te diagnosticeren.

Preventieve en bestrijdingsmaatregelen

Ten eerste is voorkomen van VBD's door middel van ectoparasietenbestrijding belangrijk. Preventie van insecten- en tekenbeten is mogelijk door toepassing/toediening van insectenwerende middelen/insecticiden/acariciden, in de vorm van geïmpregneerde halsbanden, spot-on, sprayformuleringen of tabletten. Het eerste doel is om de overdracht van pathogenen te onderbreken en zo ziekte te voorkomen

Dieren moeten regelmatig worden gekamd om de ernst van vlooiën-/tekenbesmetting vast te stellen. Zichtbare teken worden verwijderd en zorgvuldig afgevoerd. "Hot-spot" gebieden die endemisch zijn voor andvlieggen/muggen/teken moeten worden vermeden.

Bij het adviseren van ectoparasietenbestrijding moeten dierenartsen rekening houden met de gezondheidsstatus van het dier, de omgeving, de aanwezigheid van andere dieren en land van herkomst of reisbestemming.

¹ Raadpleeg voor aanvullende informatie:

ESCCAP Richtlijn 03: Bestrijding van ectoparasieten bij hond en kat.

ESCCAP Richtlijn 05: Bestrijding van door vectoren overgedragen aandoeningen bij hond en kat.

Preventie van zoönosen

Huisdiereigenaren moeten worden geïnformeerd over de mogelijke gezondheidsrisico's van VBD's. Over het algemeen zijn belangrijke preventieve maatregelen voor ectoparasieten:

- Huisdieren met ectoparasieten worden behandeld met geschikte ectoparasiticiden, met name werkzaam tegen teken en parasitaire insecten.
- Beheersing van infecties door regelmatig diagnostisch onderzoek in endemische gebieden.
- Minimaliseer blootstelling aan een omgeving waar vectoren kunnen voorkomen.
- Hanteer goede persoonlijke hygiëne en controleer na mogelijke blootstelling op de aanwezigheid van teken op kleding en de huid.
- Adviseer mensen die risico lopen op zoönosen door VBD's over de gezondheidsrisico's, met name tijdens de zwangerschap, bij een bestaande ziekte of immuunsuppressie.
- Geef adviezen om optimale medewerking van de eigenaar te verkrijgen.

Modulaire Richtlijn 05, Eerste Druk, is een bewerking van de originele ESCCAP Richtlijn 05 Derde Druk – Maart 2019 © ESCCAP 2012–2023. Alle rechten voorbehouden.

ISBN 978-1-913757-35-9

De ESCCAP richtlijnen zijn mogelijk gemaakt door sponsoring van ALLE belangrijke farmaceutische bedrijven.

ESCCAP Secretariaat
Postbus 539
1200 AM Hilversum
Nederlands

Tel: 0031 (0)35 62 55 188
Fax: 0031 (0)35 62 55 189
E-mail: info@esccap.eu
www.esccap.eu

Ruby Sponsors:

Sapphire Sponsors: